

GIMNAZJALNA OLIMPIADA WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

edycja II
eliminacje centralne

11 maja 2017 r.

Numer identyfikacyjny:

--	--	--	--	--

Imię i nazwisko:

--	--

Instrukcja rozwiązywania testu

Na rozwiązanie testu przeznaczona jest 30 minut. Odliczanie czasu rozpoczyna się od momentu zakończenia czytania instrukcji.

Zawody odbywają się w warunkach kontrolowanej samodzielności. Komisja Centralna może zdyskwalifikować zawodnika w przypadku stwierdzenia niesamodzielności odpowiedzi lub niespełnienia warunków formalnych określonych w Regulaminie Olimpiady i niniejszej instrukcji. Podczas zawodów zabronione jest w szczególności:

- posiadanie i używanie jakichkolwiek pomocy (kalkulatora, urządzeń z wbudowaną pamięcią, urządzeń z dostępem do Internetu, tablic matematycznych, włączonego telefonu, słowników, podręczników i innych);
- odpisywanie i porozumiewanie się pomiędzy zawodnikami;
- zmienianie miejsca podczas pisania testu lub zamienianie testu z innymi osobami;
- rozwiązywanie testu ołówkiem.

Test składa się z 20 pytań, w tym 10 łatwiejszych i 10 trudniejszych. Należy wybrać jedną, najlepszą odpowiedź lub pole „nie udzielam odpowiedzi” i zaznaczyć niebieskim lub czarnym długopisem bądź piórem na dołączonym do testu arkuszu odpowiedzi. **Odpowiedzi nieprzeniesione do arkusza nie będą oceniane.** Maksymalnie można otrzymać 30 pkt.

Za udzielenie prawidłowej odpowiedzi na pytanie łatwiejsze zawodnik otrzymuje +1 pkt, za wskazanie nieprawidłowej odpowiedzi zawodnik otrzymuje -0,5 pkt. Za zaznaczenie pola „nie udzielam odpowiedzi” zawodnik uzyskuje 0 punktów.

Za udzielenie prawidłowej odpowiedzi na pytanie trudniejsze zawodnik otrzymuje +2 pkt, za wskazanie nieprawidłowej odpowiedzi zawodnik otrzymuje -0,5 pkt. Za zaznaczenie pola „nie udzielam odpowiedzi” zawodnik uzyskuje 0 punktów.

Wszystkie poprawki w arkuszu odpowiedzi traktowane są jako odpowiedzi błędne. Zaznaczenie więcej niż jednego pola lub niezaznaczenie żadnego pola odpowiedzi jest traktowane jako odpowiedź błędna.

Należy wypełnić pola na pierwszej stronie testu. Po zakończeniu pisania testu należy zwrócić zarówno arkusz odpowiedzi, jak i sam test.

Powodzenia!

TEST

1. (1 pkt) Emmanuel Macron jest z wykształcenia:
- a) ekonomistą,
 - b) **filozofem,**
 - c) finansistą,
 - d) prawnikiem.

Emmanuel Macron jest z wykształcenia filozofem. We Francji jest jednak głównie znany z działalności w świecie finansów.

2. (1 pkt) W którym z wymienionych państw miał miejsce impeachment głowy państwa?
- a) **Korei Południowej,**
 - b) Bangladeszu,
 - c) Tajwanie,
 - d) Mjanmie.

W 2017 roku, w związku z zarzutami o nepotyzm i korupcję, odwołano ze stanowiska prezydent Korei Południowej, Park Geun-hye.

3. (1 pkt) W którym z wymienionych państw w 2017 r. nie odbywają się wybory parlamentarne?
- a) **Danii,**
 - b) Niemczech,
 - c) Wielkiej Brytanii,
 - d) Holandii.

Wybory parlamentarne w Holandii odbyły się 15 marca, w Wielkiej Brytanii odbędą się 8 czerwca, zaś w Niemczech 24 września 2017 r. Wybory parlamentarne w Danii miały miejsce w 2015 r.

4. (1 pkt) Wniosek o konstruktywne wotum nieufności dla Prezesa Rady Ministrów RP może złożyć grupa:
- a) 30 posłów,
 - b) 30 posłów i 16 senatorów,
 - c) 16 posłów i 30 senatorów,
 - d) **46 posłów.**

Zgodnie z art. 158 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. wniosek o konstruktywne wotum nieufności może zgłosić grupa co najmniej 46 posłów.

5. (1 pkt) Długość kadencji Parlamentu Europejskiego to:
- a) 4 lata,
 - b) **5 lat,**
 - c) 6 lat,
 - d) nie więcej niż 4 lata.

Na mocy Aktu z 20 września 1976 r. dotyczącego wyboru przedstawicieli Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, długość kadencji PE została określona na 5 lat.

6. (1 pkt) Który rozdział Konstytucji RP z 1997 r. zawiera prawa i obowiązki obywatelskie?
- a) Rozdział I,
 - b) **Rozdział II,**
 - c) Rozdział III,
 - d) Rozdział IV.

Rozdział II Konstytucji RP z 1997 r. zatytułowany jest „Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela”.

7. (1 pkt) Demokracja, w której obywatele podejmują decyzje przez swoich przedstawicieli sprawujących władzę, to demokracja:
- a) ludowa,
 - b) bezpośrednia,
 - c) **pośrednia,**
 - d) szlachecka.

Demokracja pośrednia, zwana również przedstawicielską, jest formą rządów demokratycznych, w której obywatele wybierają tych spośród nich, którzy będą podejmowali decyzje.

8. (1 pkt) Prześladowanie lub złe traktowanie jakiejś grupy lub jednostki w społeczeństwie w związku z jej odrębnością narodowościową, rasową, wyznaniem itp. nazywamy:
- a) **dyskryminacją,**
 - b) czystką,
 - c) terrorem,
 - d) patriotyzmem.

Słowo „dyskryminacja” wywodzi z łacińskiego słowa *discriminatio*, które oznaczało „rozdzielenie i nierówne traktowanie, wybiórczą ocenę” bazującą na przynależności „do określonych kategorii lub grup społecznych” (A. Winiarska, W. Klaus, *Dyskryminacja i nierówne traktowanie jako zjawisko społeczno-kulturowe*, „Studia BAS” 2011, nr 2 (26), s. 10).

9. (1 pkt) Do funkcji państwa nie jest zaliczana funkcja:
- wychowawcza,
 - kulturowa,
 - kultowa**,
 - ochronna.

Państwo pełni wiele funkcji:

- wychowawczą (kształtowanie postaw obywateli),
- kulturową (czasem określaną również jako kulturalna, czyli oświata, ochrona zabytków itp.),
- ochronną (rozumianą zarówno jako dbanie o własne interesy w stosunkach zagranicznych, jak i zapewnianie bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego swoim obywatelom).

Nie ma wśród nich funkcji kultowej – zapewne wiązałaby się ona z kształtowaniem form kultu religijnego.

10. (1 pkt) Twórcą teistycznej teorii genezy państwa był:
- św. Wojciech,
 - św. Paweł,
 - św. Augustyn**,
 - św. Tomasz.

Św. Augustyn, twórca teistycznej teorii genezy państwa, zakładał, że Bóg jest źródłem władzy. W związku z tym również państwo jest jego dziełem (w przeciwieństwie do koncepcji zakładającej, że chociaż władza pochodzi od Boga, to samo państwo jest dziełem ludzkim).

11. (2 pkt) Norbert Hofer to przedstawiciel nurtu populistycznego:
- we Francji,
 - w Niemczech,
 - w Austrii**,
 - w Holandii.

Norbert Hofer to lider Austriackiej Partii Wolności, często oskarżanej o populizm, czasem nawet szowinizm.

12. (2 pkt) Xi Jinping to:

- a) prezydent Chińskiej Republiki Ludowej,
- b) prezydent Republiki Chińskiej,
- c) premier Chińskiej Republiki Ludowej,
- d) **przewodniczący Chińskiej Republiki Ludowej.**

Przewodniczący Chińskiej Republiki Ludowej to oficjalnie głowa państwa w ChRL. Konstytucja przewiduje dla tego urzędu jedynie funkcje ceremonialno-reprezentacyjne, a faktyczna władza nad państwem znajduje się w rękach sekretarza generalnego Komunistycznej Partii Chin i przewodniczącego Centralnej Komisji Wojskowej. Obecnie Przewodniczącym ChRL jest Xi Jinping. Często błędnie, ze względu na tłumaczenia z języka angielskiego, głowę państwa ChRL nazywa się prezydentem.

13. (2 pkt) W sporze o swobodę przepływu na Morzu Południowochińskim istotną rolę odgrywa Konwencja o prawie morza. Które z wymienionych państw–stron w sporze nie jest jej sygnatariuszem?
- a) Chińska Republika Ludowa,
 - b) Filipiny,
 - c) Korea Południowa,
 - d) **Stany Zjednoczone Ameryki.**

Paradoksalnie to USA, niebędące stroną Konwencji o prawie morza, stoją na straży swobody przepływu na Morzu Południowochińskim.

14. (2 pkt) Japonia była pierwszym państwem azjatyckim, które miało kolonie w Azji. Pierwszą z nich:
- a) **była Korea,**
 - b) była Mandżuria,
 - c) był Tajwan,
 - d) była Indonezja.

Pierwszą kolonią azjatycką innego państwa azjatyckiego była Korea, która stała się japońskim protektoratem po podpisaniu Traktatu japońsko-koreańskiego w 1905 r.

15. (2 pkt) Wydanie pozwolenia na budowę domu leży w kompetencjach władz:
- a) **gminy,**
 - b) powiatu,
 - c) województwa,
 - d) resortu budownictwa.

Decyzję o warunkach zabudowy wydaje wójt, burmistrz albo prezydent miasta lub upoważniony urzędnik.

16. (2 pkt) Pierwszym Rzecznikiem Praw Obywatelskich w Polsce był(a):

- a) Janusz Kochanowski,
- b) **Ewa Łętowska,**
- c) Tadeusz Zieliński,
- d) Adam Zieliński.

Pierwszy Rzecznik Praw Obywatelskich rozpoczął działalność 1 stycznia 1988 r. i była nim prof. Ewa Łętowska (kadencja 1987–1992).

17. (2 pkt) Rada Państw Morza Bałtyckiego powstała w:

- a) 1962 roku,
- b) 1972 roku,
- c) 1982 roku,
- d) **1992 roku.**

Rada Państw Morza Bałtyckiego została powołana na konferencji ministrów spraw zagranicznych państw Morza Bałtyckiego w Kopenhadze, która odbyła się w dniach 5–6 marca 1992 r.

18. (2 pkt) Do systemu ONZ nie należy:

- a) **Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju,**
- b) Światowa Organizacja Zdrowia,
- c) Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju,
- d) Organizacja do spraw Wyżywienia i Rolnictwa.

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju został utworzony przez przedstawicieli 40 państw świata, Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Wspólnoty Europejskiej w kwietniu 1991 r.

19. (2 pkt) W którym roku pierwsza kobieta została Prezesem Rady Ministrów RP?

- a) **1992,**
- b) 2014,
- c) 2015,
- d) 2016.

Pierwszą kobietą Prezesem Rady Ministrów RP była Hanna Suchocka, która sprawowała tę funkcję od 10 lipca 1992 r. do 25 października 1993 r.

20. (2 pkt) Premierem Ukrainy jest:

- a) Arsenij Jaceniuk,
- b) **Wołodymyr Hrojsman,**
- c) Ołeksandr Turczynow,
- d) Andrij Parubij.

Od 14 kwietnia 2016 r. premierem Ukrainy jest Wołodymyr Borysowycz Hrojsman (Володимир Борисович Гройсман), który wcześniej sprawował funkcję przewodniczącego Rady Najwyższej Ukrainy.